

"Bakı - Tbilisi - Qars yeni dəmir yolu xətti haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

I. "Bakı - Tbilisi - Qars yeni dəmir yolu xətti haqqında" 2007-ci il fevralın 7-də Tbilisi şəhərində imzalanmış Saziş **təsdiq edilsin**.

II. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 aprel 2007-ci il
№ 269-IIIQ

"Bakı-Tbilisi-Qars" yeni dəmir yolu xətti haqqında

SAZİŞ

Bundan sonra "Tərəflər" adlandırılacaq Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Gürcüstan Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti,

öz aralarında dostluq münasibətlərini və əməkdaşlığı dəstəkləməyi, inkişaf etdirməyi və möhkəmləndirməyi arzu edərək,

Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan və Türkiyə Respublikası Prezidentlərinin Bakı şəhərində 2005-ci il mayın 25-də imzaladığı Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan və Türkiyə Respublikası arasında Bəyannaməyə əsaslanaraq,

regional və qlobal perspektivdə ölkələr arasında artmaqda olan əməkdaşlığın vacibliyini dərk edərək,

bu layihələrin sosial-iqtisadi faydasını və onun Tərəflərin regionlarının/ əyalət rayonlarının inkişafına verəcəyi töhfəni nəzərə alaraq;

xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsinə və səmərəliliyinin artırılmasına böyük əhəmiyyət verərək,

beynəlxalq ticarət və Dövlətlərin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi üçün tranzit daşımlar haqqında mövcud sazişlərin əhəmiyyətini etiraf edərək,

öz aralarında, eləcə də digər dövlətlərə və digər dövlətlərdən yüklərin fasiləsiz, vaxtında və səmərəli hərəkətinin inkişafına tərəfdar olduqlarını qeyd edərək,

mövcud təcrübə əsasında, eləcə də beynəlxalq konvensiya və standartlara uyğun olaraq özlərinin sərnişin və yüklərin tranzit daşınması üzrə rejimlərini gələcəkdə də təkmilləşdirməyə cəhd edərək,

"Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu bağlantısı" layihəsinin həyata keçirilməsi, fəaliyyət göstərməsi və onun gələcək istismarı üçün hər cür səy göstərərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Anlayışlar

Bu Sazişin məqsədləri üçün aşağıda qeyd olunan terminlər göstərilən mənaları ifadə edir:

1.1. Nəqliyyat növləri - sərnişin və yüklərin dəmir yolu ilə daşınmasını təmin edən nəqliyyat infrastrukturunu və nəqliyyat vasitələridir.

1.2. Yüklərin daşınması - fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri və kütləsi şərtləndirilmiş hədlərdə saxlanılmaqla, yüklərin yerləşdirilməsi üzrə nəqliyyat xidməti növüdür.

1.3. Konteyner - daşınma üçün təyin edilmiş, aşağıdakı tələblərə cavab verən bütün vasitələr (böyük konteynerlər, sisternlər, dəyişdirilə bilən korpus və s.):

a) çoxdəfəli istifadə edilmək üçün kifayət qədər davamlıdır;

b) xüsusi olaraq malların gəmilərlə, yaxud bir və ya bir neçə yerüstü nəqliyyat vasitəsi vahidinin köməyi ilə, yükləri yenidən yükləmədən daşınmasını asanlaşdırmaq üçün quraşdırılmışdır;

c) yükləmə, boşaltma və bir yerdən başqa yerə yükləməni asanlaşdıran avadanlıqla təchiz edilmişdir.

1.4. Daşıyıcı - Tərəflərin dövlətdaxili qanunvericiliklərinə uyğun, əməli olaraq yükləri daşıyan, yaxud yüklərin, sərnişinlərin və onların baqajının beynəlxalq daşınmasını həyata keçirən nəqliyyat vasitəsindən istifadəyə görə cavabdeh olan hüquqi və ya fiziki şəxsdir.

1.5. Yük - vaqonlarda, konteynerlərdə daşınan bütün növ yüklər.

1.6. Yüklərin beynəlxalq tranziti - göndərilmə və təyinat məntəqələri Tərəf dövlətin ərazisinin hüdudlarından kənarında yerləşən yüklərin gömrük nəzarəti altında həmin dövlətin ərazisindən daşınmasıdır.

1.7. Beynəlxalq daşıma - bu Sazişin ən azı iki Tərəfinin dövlət ərazisi ilə dəmir yolu vasitəsilə həyata keçirilən sərnişin və yük yerdəyişməsidir.

1.8. Dəmir yolu xətti - Tərəflər arasında sərnişin və yüklərin daşınmasını təmin edən nəqliyyat sistemləri şəbəkəsidir (həm mövcud, həm də tikiləcək).

1.9. Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu xətti - Qars (Türkiyə) stansiyasından Ahalkalaki (Gürcüstan) stansiyasına qədər dəmir yolunun, eləcə də müvafiq infrastruktur obyektlərinin tikilməsi, Ahalkalaki stansiyasından Marabda (Gürcüstan) stansiyasına qədər mövcud olan dəmir yolunun və daimi qurğuların reabilitasiya və rekonstruksiyası və adıçəkilən dəmir yolu bağlantısı xəttinin Bakıya (Azərbaycan) qədər, eləcə də əks istiqamətdə istismarıdır.

1.10. Sərnişin - daşınma müqaviləsi bağlamış, fiziki şəxsin dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsilə yerdəyişməsi ilə bağlı nəqliyyat xidmətləri istehlakçısıdır.

1.11. Sərnişinlərin daşınması - fiziki şəxslərin (sərnişinlərin) dəmir yolu nəqliyyatı ilə yerdəyişməsi üzrə nəqliyyat xidmətinin növüdür.

1.12. Müvafiq obyektlər - mövcud, yaxud tikilməli olan yeni dəmir yolu bağlantısı çərçivəsində, bu bağlantı boyu beynəlxalq nəqliyyat üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən sərhəd keçid məntəqələri, gömrük məntəqəsi, vaqon qruplarının dəyişdirilmə stansiyaları, yükləmə-boşaltma və arabacıqların dəyişdirilməsi stansiyalarıdır.

1.13. Personal - beynəlxalq sərnişin və ya yük daşımalarını həyata keçirən qatarların şəxsi heyətidir.

1.14. Nəqliyyat xidmətləri - daşınmaya görə əsas ödəmələr istisna olmaqla, yoladüşmə məntəqəsindən təyinat məntəqəsinə qədər sərnişin və yüklərin yerdəyişməsi ilə bağlı olan bütün xidmət növləridir.

Maddə 2

Sazişin məqsədləri

2.1. "Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu bağlantısı" layihəsinin (bundan sonra "Yeni dəmir yolu bağlantısı") həyata keçirilməsi üçün bu Sazişin məqsədləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- a) nəqliyyat əlaqələrinin səmərəliliyinin artırılması;
- b) bu Saziş Tərəflərinin beynəlxalq dəmir yolu nəqliyyatı xidmətləri bazarına çıxışının təmin edilməsinə şərait yaradılması;
- c) Trans-Avropa və Trans-Asiya dəmir yolu dəhlizlərinin birləşdirilməsinin təmin edilməsi;
- ç) beynəlxalq sərnişin və yük daşımalarının həcmünün artırılmasına şərait yaradılması;
- d) beynəlxalq standartlara uyğun olaraq nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsizliyinin, malların saxlanılmasının, eləcə də ətraf mühitin mühafizəsinin təmin edilməsi;
- f) bu Sazişin həyata keçirilməsi məqsədilə nəqliyyat siyasətinin, həmçinin nəqliyyat sahəsində hüquqi tənzimlənmənin uzlaşdırılması;
- j) yeni dəmir yolu bağlantısı çərçivəsində Tərəflərin ərazilərindən, onların öz aralarında sərnişin və yüklərin daşınması ilə bağlı nəqliyyat xidmətləri üçün bərabər şəraitin yaradılması.

2.2. Tərəflər bu Sazişin 2.1-ci bəndində göstərilən məqsədlərə müvafiq olaraq, aşağıdakıların təmin edilməsinə yönəldilmiş bütün sözləri göstərirlər:

- a) öz ərazilərindən sərnişin və yüklərin tranzit daşınması müddətinin azaldılması;
- b) tranzit daşımaların səmərəliliyinin artırılması və dəyərinin azaldılması;
- c) qəbul edilmiş beynəlxalq saziş və standartlara uyğun olaraq onların ərazilərindən sərnişin və yüklərin tranzit daşınmasına aid olan inzibati sənədlərin və prosedurların (gömrük prosedurları daxil olmaqla) sadələşdirilməsi və unifikasiyası.

Maddə 3

Ümumi müddəalar

3.1. Bu Saziş yeni dəmir yolu bağlantısının həyata keçirilməsi və fəaliyyət göstərməsi, eləcə də müəyyən edilmiş marşrut üzrə dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsilə Tərəflərin ərazisindən həyata keçirilən beynəlxalq və tranzit sərnişin və yük daşımaları ilə bağlı olan təşkilati və hüquqi məsələləri tənzimləyir.

3.2. Bu Sazişin məqsədlərinə nail olmaq üçün Tərəflərin səlahiyyətli orqanları aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikası tərəfindən - Nəqliyyat Nazirliyi;

Gürcüstan tərəfindən - İqtisadi İnkişaf Nazirliyi;

Türkiyə Respublikası tərəfindən - Nəqliyyat Nazirliyi.

Tərəflərin səlahiyyətli orqanları icraçı orqanlar təyin edən bilərlər.

3.3. Bu Saziş Tərəflərin iştirak etdikləri digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə xələl gətirmir.

Maddə 4

Beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları üçün şəraitin yaradılması

4.1. Hər bir Tərəf bu Sazişdə nəzərdə tutulmuş şərtlər daxilində digər Tərəflərə öz dövlətinin ərazisindən sərnişin və yüklərin beynəlxalq tranzit daşınması hüququnu verir.

4.2. Bu Sazişin Tərəfləri onların milli mənafeələrinə, xarici və daxili təhlükəsizliyinə zidd olmadığı təqdirdə, öz dövlətlərinin ərazisindən yüklərin beynəlxalq tranzit daşınması üçün şərait yaradılmasını təmin edirlər.

4.3. Bu Sazişin məqsədlərinə nail olmaq üçün Tərəflər qarşılıqlı faydalı tarif siyasətini həyata keçirəcəklər.

4.4. Tərəflər, beynəlxalq tranzit sərnişin və yük daşımalarına cəlb olunmuş personala hər bir uyğun Tərəf dövlətin qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş prosedurlara uyğun olaraq, çoxdəfəli giriş və çıxış vizası verirlər.

Maddə 5

Vergilər, rüsumlar və digər ödəmələr

5.1. Beynəlxalq daşımalara münasibətdə daşıma ilə bağlı nəqliyyat xidmətlərinə görə xərclərin ödənilməsi istisna olunmaqla, vergi, rüsum və digər ödənişlər tətbiq olunmayacaqdır.

5.2. Tərəflər onların ölkəsinin ərazisində tranzit rejimində olan yüklərə gömrük rəsmiləşdirilməsi, saxlanma və digər müvafiq xidmətlərə görə alınan rüsumlar istisna olunmaqla, müvafiq yığımlar tətbiq etməyəcəklər.

Maddə 6

Koordinasiya Şurası

6.1. Tərəflər bu Sazişin həyata keçirilməsi və onun şərtlərinin tətbiq edilməsi üzrə məsələlərin tənzimlənməsi məqsədilə Koordinasiya Şurası təsis edirlər.

6.2. Bu Saziş Tərəflərinin nümayəndələrindən ibarət olan Koordinasiya Şurası Sazişin qüvvəyə mindiyi gündən etibarən üç ay ərzində keçirilməli olan ilk iclasında öz fəaliyyətinin qayda və prosedurlarını müəyyənləşdirəcəkdir.

6.3. Koordinasiya Şurası ildə bir dəfədən az olmayaraq və ya bu Sazişin Tərəflərinin hər hansı birinin müraciəti ilə toplanır.

Maddə 7

Mübahisələrin həll edilməsi

7.1. Bu Sazişin tətbiq edilməsi, təfsiri və ya pozulması ilə bağlı yaranmış mübahisələr baxılmaq və həll edilmək üçün Koordinasiya Şurasına təqdim edilir.

7.2. Koordinasiya Şurası tərəfindən həll edilə bilməyən istənilən mübahisə, fikir ayrılığı və ya iddia Tərəflər arasında məsləhətləşmə və danışıqlar yolu ilə həll edilir.

Maddə 8

Depozitari

8.1. Türkiyə Respublikasının Hökuməti bu Sazişin Depozitarisidir (bundan sonra "Depozitari Dövlət" adlandırılacaq). Depozitari bütün Tərəflərə bu Sazişin təsdiq edilmiş surətlərini göndərir.

8.2. Depozitari Dövlət bu Sazişi ratifikasiya edən Tərəfləri digər dövlətlərin bu Sazişə qoşulması haqqında məlumatlandırır.

Maddə 9

Təsdiqetmə

Bu Saziş Tərəflərin milli qanunvericiliklərinə müvafiq olaraq təsdiq edilməlidir. Təsdiqnamə saxlanılmaq üçün Depozitari Dövlətə təqdim edilir.

Maddə 10

Sazişə qoşulma

10.1. Bu Saziş yalnız onu ilkin olaraq imzalamış bütün Tərəflərin razılığı ilə digər dövlətlərin qoşulması üçün açıqdır.

10.2. Bu Saziş qoşulan dövlətə münasibətdə, onun qoşulma haqqında sənədini Depozitari Dövlətə təqdim etdiyi tarixdən 30 gün sonra qüvvəyə minir. Qoşulan Dövlət Depozitari Dövləti öz səlahiyyətli orqanı/orqanları haqqında yazılı surətdə məlumatlandırdıqdan sonra Depozitari Dövlət öz növbəsində bu barədə digər Tərəfləri məlumatlandırır.

Maddə 11

Düzəliş və əlavələr

Bu Sazişə istənilən düzəliş və əlavələr Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə edilə bilər. Bu cür əlavə və düzəlişlər bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olan və bu Sazişin 12-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minən ayrıca protokollar şəklində edilə bilər.

Maddə 12

Qüvvəyə minmə

Bu Saziş Tərəflərin ratifikasiya haqqında son üçüncü sənədinin saxlanılmaq üçün depozitariyə təqdim edilmə tarixindən 30 gün sonra qüvvəyə minir.

Tbilisi şəhərində 2007-ci il fevralın 7-də, bütün mətnləri autentik olmaqla, ingilis və bu Sazişi ilkin olaraq imzalamış bütün Tərəflərin dövlət dillərində bir əsl nüsxədə imzalanmışdır. Bu Sazişin müddəalarının təfsiri ilə bağlı fikir ayrılığı yaranarsa, ingilis dilindəki mətnə üstünlük veriləcəkdir.

Bunun təsdiqi olaraq, müvafiq qaydada səlahiyyət verilmiş, aşağıda imza edən Tərəflərin nümayəndələri bu Sazişi imzalamışlar.

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti tərəfindən
(imza)

Gürcüstan Hökuməti
tərəfindən
(imza)

Türkiyə Respublikası
Hökuməti tərəfindən
(imza)